सुतंभर आत्रेयः।अग्निः। त्रिष्टुप्।

प्राग्नये बृहते यज्ञियाय ऋतस्य वृष्णे असुराय मन्म।
घृतं न यज्ञ आस्ये३ सुपूतं गिरं भरे वृषभाय प्रतीचीम्॥ ५.०१२.०१

बृहते- महते। यज्ञियाय- पूज्याय। ऋतस्य वृष्णे- सत्यवर्षकाय। असुराय- प्राणदाय। अग्नये- सर्वभूतहितक्रतवे पावकाय। मन्म- मननं समर्पये। यज्ञे। आस्ये- अग्निमुखे। घृतम्- पूतनवनीतम्। न- इव। वृषभाय- वर्षकायाग्नये। प्रतीचीम्- अभिमुखीम्। गिरम्- वाचम्। भरे- धारये ॥१॥

ऋतं चिकित्व ऋतमिच्चिकिद्ध्यृतस्य धारा अनु तृन्धि पूर्वीः।
नाहं यातुं सहसा न द्वयेन ऋतं सपाम्यरुषस्य वृष्णः॥ ५.०१२.०२

ऋतम्- प्रकृतिनियतिम्। चिकित्वः- जानन्। ऋतम्- उपासकधर्मम्। चिकिद्धि- बुध्यस्व। ऋतस्य- सत्यस्य। धाराः। पूर्वीः- सनातनीः। अनु तृन्धि- पिहितद्वाराणि विभिद्य प्रवाहय। सहसा- शक्त्या। अहम्। यातुम्- हिंसाम्। न। सपामि- स्पृशे। द्वयेन- अनार्जवेन। अरुषस्य- रोचमानस्य। वृष्णः- वर्षकस्याग्नेः। ऋतम्- प्रकृतिनियतिभूतसत्यम्। न सपामि ॥२॥

कया नो अग्न ऋतयन्नृतेन भुवो नवेदा उचथस्य नव्यः।
वेदा मे देव ऋतुपा ऋतूनां नाहं पतिं सनितुरस्य रायः॥ ५.०१२.०३

अग्ने। ऋतयन्- सत्यं कुर्वाणः। कया- केन। ऋतेन- धर्मेण। नः- अस्माकम्। उचथस्य- मन्त्रस्य। नवेदाः- ज्ञाता। नव्यः- अभिनवः। भुवः- भवेः। ऋतूनां ऋतुपाः- कालावयवपालकः। देवः। मे- मद्धृदयम्। वेद- जानातु। सनितुः- सम्भजनशीलस्य मम। रायः- धनस्य। पतिम्- स्वामिनमग्निम्। अहम्। न- न बाधे ॥३॥

Dr. Rangaji
WEBOLIM

के ते॑ अग्ने रि॒पवे॒ बन्ध॑नास॒ः के पा॒यव॑ः सनिषन्त द्यु॒मन्त॑ः।

के धा॒सिम॑ग्ने॒ अनृ॑तस्य पान्ति॒ क आस॑तो॒ वच॑सः सन्ति गो॒पाः॥ ५.०१२.०४

अग्ने। ते- तव। के- के पुरुषाः प्रणाल्य इति भावः। रिपवे- शत्रवे। बन्धनासः- बन्धकाः। के। द्युमन्तः- द्योतकाः। पायवः- रक्षकाः। सनिषन्त- यच्छन्ति। अग्ने। के। अनृतस्य धासिम्- पतितम्। पान्ति- उद्धृत्य रक्षन्ति। के। असतः वचसः- असद्वाक्यात्। गोपाः- पालकाः। सन्ति- भवन्ति ॥४॥

सखा॑यस्ते॒ विषु॑णा अग्न ए॒ते शि॒वास॒ः सन्तो॒ अशि॑वा अभूवन्।

अधू॑र्षत स्व॒यमे॒ते वचो॑भिर्ऋजू॒यते वृ॑जि॒नानि॑ ब्रु॒वन्त॑ः॥ ५.०१२.०५

अग्ने। एते- इमे केचन। अशिवाः- अमङ्गळाः पतिताः। सन्तः। विषुणाः- सर्वत्र वर्तमानाः। ते- तव। सखायः- मित्रभूताः। शिवासः- मङ्गळाः। अभूवन्- अभवन्। अन्ये केचन। ऋजूयते- सत्यकामाय। वृजिनानि- आवर्जनीयानि। ब्रुवन्तः- वदन्तः। वचोभिः- निन्दावचनैः। स्वयम्। एते- इमे। अधूर्षत- अहिंस्यन्त ॥५॥

यस्ते॑ अग्ने॒ नम॑सा य॒ज्ञमीट्ट ऋ॒तं स पा॑त्यरु॒षस्य॒ वृष्ण॑ः।

तस्य॒ क्षय॑ः पृ॒थुरा सा॒धुरे॑तु प्र॒सर्स्रा॑णस्य॒ नहु॑षस्य॒ शेष॑ः॥ ५.०१२.०६

अग्ने। यः। ते- तव। यज्ञम्। नमसा- नमस्कारेण। ईट्टे- स्तौति। सः। अरुषस्य- रोचमानस्य। वृष्णः- वर्षकस्याग्नेः। ऋतम्- नियतिम्। पाति- रक्षति। प्रसर्स्राणस्य- त्वत्प्रपन्नस्य। नहुषस्य- चित्तवृत्तिबन्धकस्य। णह बन्धने। तस्य। पृथुः- प्रभूतम्। क्षयः- सदनम्। साधुः- साधु। शेषः- त्वच्छेषभूतम्। एतु- गच्छतु ॥६॥

Dr. Rangaji
WEBOLIM